

FOUNDATION FOR BLACK COMMUNITIES

ÈTÒ ÀYÈ ÌRÀNWO´ FÚN IPELE ÀWÙJỌ ÈRÒ ÌRÀNWÓ FUN ÀWỌN ALÁWO`DÚDÚ (B.I.G.) 2.0

2024 | ÀWỌN ÌBÉÈRÉ FÚN OLÙBỌ`WE`

Funded in part by the
Government of Canada's Black-Led
Philanthropic Endowment Fund

Canada

ATỌ́ KA ÀKÓÓNÚ

- A** Ìdánilójú Àwọn Tó Pegedé
- B** Alaye nipa olukopa
- D** Àpèjúwe àti àkópọ̀ Ìse àkànṣe
- E** Ipa àti ìgbárùkùti agbègbè
- E** Itẹ̀ síwájú àti ìṣàkóso ewu
- F** Ìpè̀te pè̀rò àti ìṣúná àkànṣe ìṣé
- G** Àwọn ìwé fún àtìlẹ̀yìn

ÀPÈJÚWE

Làti ṣe àtìlẹ̀yìn fún gbígba, kíkó, àtúnṣe àti ìtójú agbègbè¹ àti ibi ìpàdẹ́ tí wọn jẹ ànfàní tààrà tàbí sin àwùjọ àwọn ènìyàn dúdú ní Canada.

ÀWON ÀFOJÚSUN

Ètò àyè Ìrànwón fún ipele àwujọ ni àfojúsùn láti ṣe àṣeyọ́rì nínú àwọn àfojúsùn wón nipa ṣíṣe ìrànṣẹ́wọ́ nínú ìmúgbòrò bá iwà-láàye, ìmúdúró ṣinṣin àti/tàb àbáwolé sí ìdarí aláwọ̀ ènìyà dúdú, tí wón ni tí wón sì n darí Àyè Agbègbè pé:

- Ṣíṣe Ìgbélárugẹ̀ Èrò Ìnini Àti Àsopò
- Mímù Ìdàgbà sókè bá Ìlera Agbègbè Àti Ìgbé Ayé tó dára
- Gbígbarùkù ti etò ọ̀rọ̀ ajé àti Àwùjọ Àwarawa

ÀWON OLÙKÓPA TÍ Ó YẸ

- Jẹ̀ àjọ aláàánù tí ó ti fi orúkọ sílẹ̀ ní ọ̀nà tí ó yẹ pèlú Ajo tí ó pa owó wọlé ní Canada (CRA), TÀBÍ jẹ̀ àjọ tí kò sí fún èrè lábẹ̀ ijọba àpapọ̀ tàbí or provincial legislation.
- Jẹ̀ adarí aláwọ̀ dúdú, aláṣe aláwọ̀ dúdú, àti aláwọ̀ dúdú tí ó sìn ní gbogbo ipele àjọ , pèlú ìṣẹ̀jọba pèlú ìṣe wón:
  - » Ó kéré tán ìdà méjì nínú mètá àwọn tí ó jẹ̀ adarí ilé ìṣe, òṣìṣe àti ìgbìmò aláṣe gbòdò jẹ̀ aláwọ̀ dúdú.
- Àkànṣe ìṣe tí à n gbèrò gbòdò wà ní Canada àti láti sin àwùjọ àwọn aláwọ̀ dúdú.
- A ti má a ṣíṣe ní Canada ókéré tán ọ̀dún mètá sáájú ọ̀jọ̀ ifi iwé ìbẹ̀wẹ̀.
- Gbòdò pèsè iwé ìnawó wón láti ọ̀dún kan séyìn láti ìta.
  - » Ìwé ìnawó tí ó ṣe ìtẹ̀wọ̀gbà wà pèlú iwé ìjábò tàbí iwé ìpe àkíyèsí fún àwọn tí yóò kàá tí yóò jábò rẹ̀.
- Fi àjọṣepò tí ó hàn kedere hàn, ati èyí tí ye ni, ti Agbègbè Aláwọ̀ Dúdú tí wón ṣíṣe fún hàn.
- Fi èrì àtìlẹ̀yìn agbègbè fún ìṣe àkànṣe tí a gbèrò hàn.
- Gbòdò lè pèsè èrì èmi ni mo ní tàbí iyá lólójó pípẹ̀ hàn.

¹ " àyè agbègbè tí a fojú rí" tóka sí agbègbè tí a yàn, ilé tàbí tàbí àwọn ibi tí àwọn aláwọ̀ dúdú ti lè kóraj, sòrò àti láti ṣe onírurú eré. Ó dúró fún ibi ayeye, àṣà , èkó tàbí ibi isinmi , láti mú àjọṣe pọ̀ tẹ̀ síwájú, ìdàpọ̀, àti àwarawa nínú agbègbè"

ORÍŞIRÍŞI ÌNÁWÓ TÍ Ó YẸ

Àwọn wònyí ni àwọn ìnàwó tí ó yẹ lábẹ̀ ètò èyáwó:

- Dúkiá tí o ti ni tàbí àwọn ohun èlò bí i ilẹ̀ tí o rà tàbí àwọn ilé tí ó wà tẹ̀lẹ̀
- Owó tí ó tọ̀ lábẹ̀ òfin àti owó ti aná parí tó ó lọ tààrà súnmọ̀ ohun ìni tí aní
- Kíkọ̀ àti títúnṣe àti/tàbí kíkọ̀ ilé titun tí ó jẹ̀ ti agbègbè tàbí àyè tí agbègbè ẹ̀ se àkóso rẹ̀
- Şiṣe àtúnṣe tàbí fífẹ̀ àwọn ohun ìní tí a ni tàbí ohun tí a yá láti ojọ̀ pípẹ̀
- Ètò ìkólẹ̀ àti àwọn owó ìmọ̀ ẹ̀rọ
- Owó ìfàyègbà láti kọ̀ ilé àti àwọn ìnàwó tí ò fara pé ẹ̀
- Àwọn ohun èlò àti işẹ̀ ìkólẹ̀ tàbí àtúnṣe
- Àwọn ohun tí ó wà ní àrọ̀wó tó tí a gbé lá ru ẹ̀:
  - » Títún àwọn òpópó ẹ̀, àwon ohun tí ó gbé ni sókè , àti/tàbí àwọn ohun tí gbé ni gòkè
  - » Síṣọ̀ di ọ̀tun àwọn ilé iwẹ̀, ẹ̀nu ọ̀nà, àti/tàbí, àwọn àyè tí wọn tí wọn ní àhàní sí
  - » Mímú̀ ìgbéláruge bá pátákó ajúwe àti pátákó àfihàn
- Irinṣe àti ohun ẹ̀ṣọ̀:
  - » Ríra ohun èlò tí ó pọ̀n dandan fún işẹ̀ àyè agbègbè
- Ohun ẹ̀ṣọ̀ àti ohun tí ó se àfihàn tààrà tí o fara pé işẹ̀ àyè agbègbè
- Owó İşẹ̀ tí a ná (tí kò kojá ìdá máàrù-ún (25%) gbogbo owó iyá):
  - » Àwọn ohun èlò àti àwọn ohun itọ̀jú fún ọ̀dún kìní-ní àkókọ̀ tí a tí ṣiṣe
  - » Owó ọ̀yà ọ̀ṣiṣe tí ó lọ súnmọ̀ tààrà sì ohun èlò işàkóso
- Owó atọ̀jú tòfò̀ fún ohun èlò
- Owó işàkóso àkànṣe işẹ̀ [tí kò ju ìdá mewaá (10%) ti gbogbo owó iyá] tí ó súnmọ̀ tàrà sí kí-kọ̀, títún pẹ̀lú/tàbi işẹ̀ àyè agbègbè

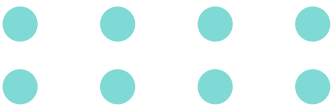
ORÍŞIRÍŞI OWÓ TÍ KÒ TỌ

Àwọn Ìnàwó wònyí kò tọ̀ fún ìkówó lé lórí lábẹ̀ ètò owó èyá:

- Èka tí à n kàn sí fún ìmọ̀ràn tí ó súnmọ̀ ti ẹ̀ka tí n ṣètò àyè àti ìkópa agbègbè
- Ojú owó tí agbà kí a tó bọ̀wọ̀ lu iwé ìbọ̀wẹ̀ ti Ìpín Owó Iyá ti Agbègbè

- Irin iṣẹ́ tí a kò tò
- Owó mírán tí a san làti orísun àjọ́ tí ó gbé owó ka lẹ̀
- Ọ̀rọ̀ Ọ̀ṣẹ̀lú tàbí Ẹ̀sìn

ABALA A: ÌDÁNILÓJÚ ÀWỌN TÓ PEGEDÉ

Şé àjọ rẹ tàbí ẹgbé jẹ:

Fún àpẹrẹ. Jọwọ yan èyí tí ó tọ ní ìsàlẹ̀ yí; a ó bèrè CRA# lẹwọ olùbòwẹ, oúnka iforúkọ sílẹ̀ lábé òfin tàbí eni tí ó wà ní ipòtí ó yẹ láti nínú iwé olùbòwẹ. [Jówò kàn sí ẹka ilànà tí ẹka òfin kò bá dá o lójú.](#)

- o Àjọ Aláàánú tíó ti forúkọsílẹ̀
- o Àjọ tí a fi le'le tí kò léèrè
- o Àjọ tí a kò fi le'le tí kò reti èrè, aláàjosepò tàbí ẹgbé
- o Ko nse nínú àwọn wọnyí

Tí o bá jẹ àjọ Aláàánú tíó léèrè tàbí ajo aláàánú tí o tí forúkọsílẹ̀ Kíni oúnka CRA ido-kowo/àjọ Aláàánú rẹ?

Àsomọ: *jọwọ fi iwé èrí iforúkọsílẹ̀ àjọ rẹ sókè. Fún àwọn àjọ tí kò fi orúkọ sílẹ̀, fi iwé àşẹ àjọ aláàjosepò re sílẹ̀.*

Şé àjọ rẹ jẹ èyí tí aláwọ̀ dúdú darí, wà ní abé àşẹ aláwọ̀ dúdú, àti èyí tí aláwọ̀ dúdú şişẹ̀ sin ní gbogbo àwọn ìpele, pẹ̀lú ìşẹ̀jọba àti ìşẹ̀ wọ̀n? Njẹ́ ó kéré tán ìdá méjì n ínú męta àwọn adarí àjọ, òşişẹ̀, pẹ̀lú ìgbìmọ̀ aláşẹ̀ tí adámọ̀ gęgę bí aláwọ̀ dúdú?

Jọwọ̀ tún àwọn ọ̀rọ̀ wọ̀nyí yẹ wò kí o tó dáhùn ìbèèr.

Àjọ tí àwọn aláwọ̀ dúdú n darí: *Àwọn àjọ won yí ní àwọn aláwọ̀ dúdú n darí àti şe àkóso wọ̀n . Ó Kéré jù ìdá méjì nínú ìdá męta àwọn adarí, pẹ̀lú, àwọn aláakòóso ní wón jẹ aláwọ̀ dúdú... Ìdarí nínú ọ̀rọ̀ yí túnmọ̀ sí pè , dídá àbá, ètò ìdarí àti ìlànà àgbékalẹ̀ gbọ̀dọ̀ şe àfihàn ìrírí àti ìgbé ayé àwọn ènìyàn aláwọ̀ dúdú àti oun tí o se gboogi si won:*

Àjọ tí a dá sílẹ̀ fún àwọn aláwọ̀ dúdú: *Àwọn àjọ yí dídí síşẹ̀ sin àwọn aláwọ̀ dúdú ní àkótán , wón n tọka sí Gbòògì àwọn oun to kọ sí àwọn ènìyàn aláwọ̀ dúdú, Ètò won àti àgbékalẹ̀ yí ní wón dá sílẹ̀ láti yanjú idojúkọ tí o n bá àwọn ènìyàn aláwọ̀ dúdú fíra.*

Àwọn àjọ tí n şişẹ̀ sin àwọn aláwọ̀ dúdú: *İşẹ̀ àwọn àjọ yi ,şişe agbààterù àti àwọn oun èlò won ní wón şe àgbékalẹ̀ rẹ láti şe àtileyìn fún agbègbè àwọn aláwọ̀ dúdú tí wọ̀n o sì ri wípé işe bá àiní àwọn ènìyàn aláwọ̀ dúdú pàdẹ̀ tí kò sì ní fişẹ̀ bóyá àwọn ẹgbé mǐràn n jẹ ànfàni lábé won.*

- o Bẹ̀èni
- o Bẹ̀èkó

Ìjẹ èróngbà èro rẹ wà ní Canada?

- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

Ìjẹ èróngbà ìpinu rẹ yóò sin àwùjọ àwọn aláwọ̀ Dúdú ní Canada?

- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

Şé àjọ rẹ ti n síşẹ ní Canada ó kéré tán ọdún męta şeyìn şíwájú ọjọ ìfiwẹ èbẹ sílẹ?

- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

Şé o lè pèsè ìwé ìnawó rẹ láti ìta láti ọdún kan şeyìn? (Ìwé ìnawó tí ó şe ìtewó gbà pẹlú ìwé ìjábọ̀ tàbí sí olùkà èsè)

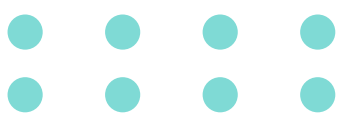
- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

Şé o lè pèsè èrí oníkan tàbí iyá ọjọ pípẹ fún ohun ìní ibi tí işẹ àkànşẹ yóò ti wáyẹ?

- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

Şé àjọ rẹ gba ọwọ̀ ìràwọ̀ láti Ọwọ̀ Ìrànwọ̀ Aláwọ̀ Dúdú (B.I.G.): Afára àti Ilé 2023?

- Bẹẹ ni
- Bẹẹ kó

ABALA B: ALAYE NIPA OLUKOPA

Orúkọ àjọ:

- o Jòṣò pèsè orúkọ àjọ rẹ

Nibo ni Àjọ rẹ wà?

- o Alàyé nipa àdúgbò (òhàkà àdúgbò àti orúkọ:
- o ilu
- o ìgbèríko
- o Koodu ifiweranṣẹ
- o Ìtākùn ayélujára (dandan kọ)
- o Àwọn Ìkònni ayélujára (dandan kọ)
- o Agbègbè: ìgbèríko, ònà jíjìn, Àríwá, Ìlú

Èni ti a lè kan sí nínú àjọ #1:

- o Orúkọ lẹkunréré
- o Orúkọ Àpò ifiwéranṣẹ sí
- o Òhàkà èrọ ìbáńisòrò
- o Àpèlé

Èni ti a lè kàn sí nínú àjọ #2:

- o Orúkọ Lékunréré
- o Orúkọ Àpò ifiwéranṣẹ sí
- o Òhàkà èrọ ìbáńisòrò
- o Àpèlé

Àwọn Ìgbìmò Àti Aṣàkóso Àgbà

Kọ orúkọ àti ipò àwọn ìgbìmò àti àwọn aṣàkóso àgbà ti àjọ yín.

Èdè wo ni àjọ yín yàn láàyò latí fi máa gba ìbáńisòrò?

- o Gẹ̀ẹ̀sì
- o Faranse

Ọdún tí ẹ tí n fi n sísẹ́ (Àjọ tí Olùbẹ̀wẹ̀):

- 0-1 Ọdún
- 1-5 Ọdún
- 5-10 Ọdún
- 10+ Ọdún

Ìjẹ́ Àjọ rẹ́ nńsísẹ́ lóri Àwọn Ìnkan Wọ̀nyí (Yan àwọn ẹ̀yí tó jọ mọ́ tí ẹ):

- Ètò ilé ìgbé tí kò wón
- Ìdàgbàsókè èto Ọrọ̀ Ajé /Díndín Ìşẹ́ Kù (Ìbáşepò, ìşòkan, ìşèlú, Ìdarí, ilé ìşẹ́)
- Ìpèsè oúnjẹ
- Ọnọ̀/Àşà/Ohun èlò Ìgbéròyìn jade
- Ilera àti Àláfíà
- Tako Ogun Ẹlẹ̀yàmèyà Awọn Aláwòdúdú/Òfin
- Ẹ̀kọ̀
- Ètò fún àwọn ènìyàn
- Eré Ìdàrayá àti ibi ìşeré

ABALA D: ÀPÈJÚWE ÀTI ÀKÓPO ÌSE ÀKÀNŞE

Jòwọ sọrọ ní sọkí nípa àkàşe işé rẹ (Ọ́dúnrún ọ̀rọ)

Ègbé wo ní pàtó nínú Agbègbè Aláwọ Dúdú ni yòò jẹ ànḡàní nínú idásílẹ? (Yan gbogbo ohun tí ó jẹ mó ọ)

- Àwùjọ Gbogbo Àwọ Aláwọ Dúdú
- Àwọ Aláwọ Dúdú tí wọn jẹ Ọmọ Canada
- Àwọ aláwọ dúdú ti Canada nìkan/Afro-Caribbean
- Agbègbè Afro-Indigenous
- Agbègbè Afro-Latino/a/x

Àwọn wo ni àjọ yín tún sìn ? Àpótí àyẹwò

- 2SLGBTQI+
- Àwọn ọmọdé (0-14)
- First generation immigrants, refugees or newcomers
- First Nations, Métis and Inuit Peoples
- Aláì ní ilé
- Àwọn agbègbè àríwá
- Èdè itẹwọ gbà ti agbègbè tí ó kéré
- Àwọn Alábọ ara
- Àwọn Agbègbè ìgbèríko àti ọ̀nà jínjìn
- Àwọn Àgbàlagbà (65+)
- Àwọn Obìnrin àti ọmọdébìrin
- Ọ̀dọ (15-24)
- Ìyókù

Kí ni àfojú sù tí Area(s) işé àkànşe yíi fojú sọ? (Yan ẹyọ kan tàbí jù bẹẹ lọ)

- Ìkorò ojú sí àwọn tí ó kojú ijà sí àwọn aláwọ dúdú
- Ìmúgbògbòrò bá àbáyọrí àwọn agbègbep Aláwọ Dúdú

- o Ìmúgbòrò bá ọ̀rọ̀ ajé fún àwọn agbègbè Aláwò Dúdú

Èwo ni ó bá ìdàgbàsókè Èrò rẹ̀ mu jùlọ̀ pèlú iṣẹ̀ àkànṣe? (Yan ẹyọ kan tàbí jù bẹ̀ẹ̀ lọ)

- o Àfojúsùn 1: Kò sí òṣì
- o Àfojúsùn 2: Kò sí ebi
- o Àfojúsùn 3: Ìlera tí ó dára àti ìgbé ayé ire
- o Àfojúsùn 4: Èkọ̀ tí ó péye
- o Àfojúsùn 5: Ìpín kan náà fún akọ̀ àti abo
- o Àfojúsùn 6: Omi àti àyíká tí ó mọ̀
- o Àfojúsùn 7: Agbára tí ó tọ̀ àti èyí tí kò ga ju ara lọ
- o Àfojúsùn 8: Iṣẹ̀ tí ó dára àti ọ̀rọ̀ ajé tí ó gbòrò
- o Àfojúsùn 9: Ilé iṣẹ̀, ohun ọ̀tun àti ohun amáyé dẹ̀rùn
- o Àfojúsùn 10: Díndín àwọn ohun tí kò yẹ kù
- o Àfojúsùn 11: Àwọn Ìlú nílá àti àwọn agbègbè tí ó dára
- o Àfojúsùn 12: Ṣíṣe áti lílo ní ọ̀nà tí ó tọ̀
- o Àfojúsùn 13: Àyípadà ojú ojọ̀
- o Àfojúsùn 14: Ayé ní abẹ̀ omi
- o Àfojúsùn 15: Ayé lórí ilẹ̀
- o Àfojúsùn 16: Àlááfíà, ìdájọ̀ àti àwọn ẹ̀ka tí ó dúro re
- o Àfojúsùn 17: Alábàà ṣíṣe pọ̀ fún àwọn ìran náà

Èwo ni ó lè ṣe ípalára fún ìlera Àwùjọ̀ tí ó lọ̀ pèlú iṣẹ̀ àkànṣe rẹ̀? (Yan ẹyọ kan tàbí jù bẹ̀ẹ̀ lọ) Àpótí Àyẹ̀wò

- o Owó àpawọ̀lé àti ìdáàbò̀ bọ̀ àwùjọ̀
- o Ìgba ni síṣe àti ipò iṣẹ̀
- o Èkọ̀ àti ìwé kíkà
- o Àwọn Àyíká tí ó ṣe fojú rí (ilé ìgbé, àwọn ohun a máyé dẹ̀rùn, àyè agbègbè)
- o Èto ìlera tí owó rẹ̀ kò ga ju ara lọ
- o Ìrírí ìgbà èwe
- o Ètò àbò̀ fún ouńjẹ

- Akọ tàbí abo
- Àṣà
- Èyà àti ẹlẹyà mèyà
- Àyíká tí a ni àti àtìlẹ̀tìn

Kí ni ipò tí isé àkànṣe tí gbèrò fún àyè àwùjọ? Ipele wo ni isé àkàn ṣe re pèlú? (Yan èyí tí ó ba lo)

- Ohun ìní
- Àtúnṣe
- Ìtọ́jú
- Isé

Ṣé isé àkànṣe àyè agbàgbè re ni àjọ re yóò ni tàbí wọn ó gbe fún àjọ mǐràn?

- Àjọ re ni yóò ni
- A ó gbe fún àjọ mǐràn
- Èyíkéyí

Tí ẹ bá gbe fún àjọ mǐràn, ìgbàwo sí ìgbàwo ni àkókó yíyá náà yóò je?

Kí ni gbogbo iye owó ètò isúná re fún isé àkànṣe, àti èlọ ni ìkówó jọ ni ò n bère fún Ipele Owó Ìyá fún Àyè Agbègbè?

Jọwọ ṣe àlàyé iwúlò tí isé àkànṣe àyè agbègbè re ṣe ṣe pàtàkì àti ọ̀nà tí yóò ṣe ṣe pàtà kì fún àwùjọ Aláwọ̀ Dúdù. (Ọ̀ḍúnrún ọ̀rọ̀)

Bawo ni isé àkànṣe re tí ò n gbèro ṣe bá àfojúsùn Ipele Owó Ìyá Àyè Agbègbè mu? (èḗdẹgbèta ọ̀rọ̀ ní àpapọ̀)

Àmòrán Ṣókí: *Sọ ní pàtò bí yóò ṣe: Bí yóò ṣe ṣe àfikún sí bí wọn ṣe wà, bí yóò ṣe tèsíwájú, àti bí yóò ṣe wà ní àrọ̀wótó àwọn aláwọ̀ dúdú, tí Aláwọ̀ Dúdú ni, àti èyí tí Aláwọ̀ Dúdú ṣe àkóso àyè àwọn agbègbè; tí yóò ra iràonú àwa la ní àti àsopò; Tí yóò mu idàgbàsókè bá ilera agbègbè àti igbé ayé ire; tí yóò gbàrukù ti ètò ọ̀rọ̀ ajé àti àwùjọ pèlú.*

Kí ni àwọn iṣe àkànṣe èrongbà ẹ ní pàtó tí Ìpele Owó Ìyá fún Àyè Agbègbè ẹ àgbátẹ fun? Ọọ àwọn àlàyé ẹ. (Ọ̀dúnrún ọ̀rọ̀)

Báwo ni agbègbè Aláwọ̀ Dúdú ẹ ní kó ipa nínú ìdàgbàsókè, ẹ, àti ìdarí iṣe àkànṣe àyè agbègbè? (Ààdọtadíníọ̀dúnrún ọ̀rọ̀)

Şé yóò ná agbègbè àwọn Aláwọ̀ Dúdú ní owó láti ní ànṣàní sí àyè ní? tí ó bá rí bẹ̀ẹ̀, kí ní ìdí àti báwo ni ẹ ó ẹ wà ní àrọ̀wọ̀tó wọn? (Ààdọtadíníọ̀dúnrún ọ̀rọ̀)

ABALA E: ITÈSÍWÁJÚ ÀTI ÌŞÀKÓSO EWU

Pèsè ẹ́rì fún àtìlẹ̀yìn agbègbè fún ẹ̀róngbà rẹ. (Èyí pẹ̀lú àfikún àwọn iwé àtìlẹ̀yìn, àwọn èsì iwádíí, tàbí àwọn iwé ẹ́rì.)

Iye àwọn èniyàn mélòó ní pàtó ní yòò ma jẹ ànfàní ikòwójọ yí ní ododún?

- o Oùnkà ní Pàtó
- o Oùnkà tí kì í ẹ

Njẹ o ní ẹ̀róngbà fojúsùn ní pàtó lórí: Àmúwálẹ̀

- o National / multi-regional
- o Agbègbè Toronto Ñla
- o Àríwá Ontario
- o Ìlà oòrùn Ontario
- o Ìwọ oòrùn Ontario
- o Àárín gbùgbù Ontario
- o Gúsù Quebec
- o Ìwọ oòrùn Quebec
- o Ìlà oòrùn Quebec
- o Àríwá Quebec
- o Àríwá Canada
- o Newfoundland and Labrador
- o Ọmọ Ọba Edward Island
- o Saskatoon
- o Regina
- o Gúsù Saskatchewan
- o Àríwá Saskatchewan
- o Winnipeg
- o Gúsù Manitoba

- Àríwá Manitoba
- Vancouver Island/Coast
- Lower Mainland British Columbia
- Thompson-Cariboo
- Àríwá British Columbia
- Calgary
- Edmonton
- Àríwá Alberta
- Gúsù Alberta
- Nova Scotia
- New Brunswick

M30 ÌBÉÈRÈ: (FÙN ÀWỌN ARÁ QUEBEC NÌKAN)

Sé Quebec ni àjọ yín wà, sé óń sin agbègbè àwọn aláwọ̀dú́dú?

- Bẹ̀ẹ̀ni
- Bẹ̀ẹ̀kọ

Tí Ìdáhùn sí ìbèèrè òkè bá jẹ́ “bẹ̀ẹ̀ni” ẹ̀ ẹ̀ àjọ yín ma ń gba owó ìgbésílẹ̀ láti ọwọ̀ ìjọba ìgbèríko tàbí ti agbègbè?

- Bẹ̀ẹ̀ni
- Bẹ̀ẹ̀kọ

ABALA Ẹ: ÌTÈSÍWÁJÚ ÀTI ÌŞÀKÓSO EWU

Şàlàyé ìpinu rẹ fún àyè agbègbè bí yóò ẹ tẹsíwájú fún ọjọ pípẹ, pẹlú àtúnşẹ tí ó n lẹ lówó àti owó tí à n ná fún işẹ. (Ọ́dúnrún ọ̀rọ)

Jọwọ şàlàyé ewu tàbí ohun tí ó lè ná ni lówó tí ó ní ẹ pẹlú àyè agbègbè. Èyí pẹlú ewu tí ó lè ẹ àkóbá fún agbára àjọ làti mú àwọn àfojúsùn rẹ ẹ. (àpẹẹrẹ, ọfin àwara-wa ti ilú, àbò tí a nílò). Báwo ni o şètò dèná àwọn ewu wònyí? (Ọ́dúnrún ọ̀rọ)

Báwo ni o ó ẹ ẹ ọdiwọn fún àşeyọ́rí àti ipa işẹ àkànşẹ àyè agbègbè rẹ? Şàlàyé ètò èrò ìpinnu rẹ (Àáádọta ọ̀rọ)

ABALA F: ÌPÈTE PÈRÒ ÀTI ÌŞÚNÁ ÀKÀNŞE IŞÉ

Şàlàyé ètò ìşúná rẹ.

Awọn ilana: Şafikun apejuwe kukuru ati fifọ alaye ti awọn idiyele fun nkan koşkan.

Ipele ibi tí wọn ó ná owó lé	Iye tí wọn ó ná lẹkùréré	Ìşúná
Olú owó	Èyí pèlú owó tí wọn ná lórí ríra àwọn dúkiá, ikólé, ìşelójò, mímú àgbéga bá ohun tí wọn ní ètò sí, mímú àgbéga bá ohun tí ó tó abbl.	
Àtúnşe àti Àwọn ìşodòtun	Owó fún àtúnşe, ìşodòtún àti gbígba ohun amáyédèrùn tí a lè fojú rí fún ètò àti ìşé àjọ ná.	
Ohun ọşó & Irinşé	Írírà tàbí rírópò àwọn ohun ọşó tí ó şe kókó tàbí ohun ẹşó tí wọn lò ní iyàrá ìşesé. Èyí tún pèlú ohun èlò tí ó jé àrà ọtò tí wọn nilò fún àyè agbègbè pàtò àwọn bí i, irinşé ìdaráyá, ohun ọná àtijọ abbl.	
Ìyá àti Àwọn ohun èlò	Yíyá ọlójó pípé tàbí owó tí a ná fún àyè ilé ìşé ni àjọ náà. Ètò adójútòfò àti owó Ohun èlò tí a ná ni a le fi pèlú wọn ní ibí.	
Ìkànsí fún Ìmòrán àti Işé làti ọwó ọgbóntarigi	Owó tí a san fún ìkànsí fún ìmòrán làti ìta, àwọn agbaşése tàbí ìşé tí apèsè fún àwọn akòşémọşé tí ó yanratí. Àwọn ìşé wònyi lè jé ètò ikólé àti ti ìmò ẹrọ, ìşàbòjútọ àkànşe ìşé, ìwòye àti àyèwò abbl.	
Àwọn iyókù	Àwọn àfikún owó iná tí ó sùmọ rira ìrànlówọ tàbí ilé titun fún èyí tí agbègbè ni tàbí àyè tí agbègbè darí.	
Àwọn iyókù	Àwọn àfikún owó iná tí ó sùmọ rira ìrànlówọ tàbí ilé titun fún èyí tí agbègbè ni tàbí àyè tí agbègbè darí.	
Àpapò		

ABALA G: ÀWỌN ÌWÉ FÚN ÀTÌLẸYÌN

Jòwọ fi àwọn ìwé tí ó yẹ sílẹ;

- **Ìwé tí ó ẹ ìrànwọ (pọn dandan)**
- **Èrògbà işẹ Àkànşẹ Lékùréré (pọn dandan)**
- **Àwọn Ìwé nípa Ìnawó (pọn dandan)**
- **Ìşúná lékùréré (pọn dandan)**
- **Ìpinnu Ètò ìkólé (kò pọn dandan)**
- **Ìwé Àdéhùn Alájọşepọ (kò pọn dandan)**
- **Yíyá tàbí Ẹrí èmi ni mo ní (kò pọn dandan)**
- **Ìwé àwọn àdéhùn títà àti rírà (kò pọn dandan)**
- **Èyíkèyí ìwé tí ó yẹ (kò pọn dandan)**

